

ע"פ 68420/03 - פואד מחמוד אלקיש נגד הוועדה המקומית לתוכנית ובניה מעלה חרמון

בית המשפט המחוזי בנצרת שבתו כבית-משפט לעערורים פליליים

ע"פ 17-03-68420 אלקיש נ' מ' זמ. לתוכנית ובניה מעלה חרמון ואח'
מספר בקשה: 1

בפני כבוד השופטת תמר נסימ שי
ה המבקש פואד מחמוד אלקיש
נגד הוועדה המקומית לתוכנית ובניה מעלה חרמון
המשיבה החלטה

לפני בקשה להארכת המועד להגשת ערעור על פסק דין של בית המשפט קמא (כב' השופט מרדיqi נדל ז"ל) שניתן בשנת 2011 בעמ"ק 5032/05, במסגרתו הורשע המבקש בעבירות של ביצוע עבודות בניה טעונה היתר ללא היתר, על פי סעיפים 145(א) ו-204(א) לחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה-1965 (להלן: חוק התכנון והבנייה), והושת עליו קנס בסך 5,000 ל". כמו כן צווה המבקש בגזר הדין להרeros את המבנה בתוך 12 חודשים.

רקע -

ביום 9.3.2005 הגישה המשיבה כנגד המבקש אמו המנוחה, כדי שהיו הבעלים /או מי שהחזיקו בבעלים או המשתמשים בפועל במרקען ומיליהן מוטלת החובה להשיג היתר בניה, כתוב אישום בגין עבודות בניה טעונה היתר, ללא היתר ע"פ סעיף 145(א) ו- 204(א) לחוק התכנון והבנייה, וזאת בעקבות בניית בניין (דירתרת) מkonstrukt צוות ברזל ופחות בשטח של כ-350 מ"ר בשטחים החקלאיים שבין הר האודם לבין בוקעתה, ללא קבלת היתר.

ביום 13.1.2010 התקיימה הקראה, אליה התיעצב המבקש. לאחר שכתב האישום הוקרא לו, כפר המבקש בעבודות המזוחות לו וטען כי עבודות הבניה בוצעו ע"י אמו המנוחה בלבד. משכך, התקיך נקבע לשמעית ראיות.

בהתאם לפרוטוקול דיון ההוכחות (שהה בירור מועד המדיוק כפי שיפורט להלן) הגיעו הצדדים להסדר טיעון, לפיו המבקש יחזיר בו מכפירתו, יודה ויורשע בעבודות כתוב האישום, וויטל עליו קנס בסך של 5,000 ל"ז וכזו הריסה מושהה לשנה. המבקש הודה והורשע, צווה להרeros את הבניה בתוך 12 חודשים וכן הושת עליו קנס.

ביום 27.10.2013 הוגש כנגד המבקש כתב אישום נוסף, שעניינו המשך שימוש חורג בסככה בשטח 350 מ"ר המשמשת כרפת ואף הרחבת המתחם, על ידי הקמת מבנים נוספים בשטח כולל של כ- 160 מ"ר וגידרו של המתחם באמצעות גדר רשת בשטח של 550 מ"ר, בקרקע חקלאית בשטחים פתוחים, בסמוך לבוקעתה. בגין אלה הואשם המבקש בא'

קיים צו שיפוטי (עבירה לפי סעיף 210 לחוק התכנון והבנייה) וכן בשימוש הטעון היתר לא היתר (סעיף 204(א) לחוק התכנון והבנייה). בהמשך (ביום 4.2.16), כתוב האישום תוקן, והתווסף אליו עבירות נוספות של ביצוע עבודות ושימוש במרקען טעוני היתר לא היתר, וכן ביצוע עבודות ושימוש בסטייה מהיתר או מתכנית (סעיף 204(ב) לחוק התכנון והבנייה).

הליך זה עודנו תלוי ועומד (תו"ב 13-10-52716) (**להלן: "ההליך השני"**). בכתב האישום האמורים הודיעו המשיבה על האפשרות שתבקש מבית המשפט להטיל על המבוקש עונש מאסר בפועל, ככל שיורשע.

בדין שהתקיים במסגרת הליך השני, ביום 4.2.16, עתר המבוקש ליציג של סנגור מטעם הסניגוריה הציבורית. ביום 1.11.16 התקיים דיון אליו התיצבו המבוקש וסנגורו. במסגרת הדיון, המבוקש כפר בעבודות המיחסות לו בכתב האישום, וסנגורו הודיע כי הוא מקים התייעצויות לצורך שיקול הגשת בקשה לביטול הרשותה בתיק עמ"ק 5032/05. בעקבות הודיעתו זו הוגשה הבקשה שלפני.

טענות הצדדים-

הmbוקש טוען כי לא היה מיוצג בהליך הראשון ולא הבין את משמעות הכרעת הדין וגורר הדין שניתנו כנגדו, לרבות העונשים שהושתו עליו, פרט לעובדה כי היה עליו לשלם קנס של 5,000LN. תוכנו של פסק הדין הבהיר לו לראשונה עת מונה לו סנגור ליציגו במסגרת הליך השני.

לגופו של פסק דין, נטען כי נפלו בו פגמים חמורים מצדיקים ביטולו. כך, לmbוקש לא מונה סנגור וזאת בגיןו להוראות סע' 15(ב)(4) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן: **חוק סדר הדין הפלילי או החוק**); בית המשפט לא הסביר לmbוקש את הזכויות הננתנות לו להגנתו, כמוות סע' 145 לחוק סדר הדין הפלילי; לא מינה לו מתרגם בהתאם לסע' 140 לחוק, זאת חרף העובדה שהmbוקש אינו דובר את השפה העברית; בית המשפט הרשייע את mbוקש על פי הودאותו, אף שהmbוקש טוען כי אין לו כל זיקה למקרקעין נושא כתוב האישום. mbוקש טוען, כי אילו ניתנה לו אפשרות להtagנון, סביר להניח שבית המשפט היה מזכה אותו.

עוד טוען mbוקש, כי לא קיים תיעוד לכך שביהם יש>bhbair לו את תוכן כתוב האישום ויידא כי הבין את המיחס לו. בנוסף, בנוסף לכך שלא הבין את הליך, הרי שגם את משמעות גזר הדין לא הבין עד תום. לדבריו, לא הבין כי במסגרת גזר הדין בכלל גם צו הרישה, שם לא יבוצע, יגרור הגשת כתוב אישום נוסף.

זאת ועוד, בפסק הדין נפלו פגמים צורניים. פרוטוקול הדין במהלךו ניתן פסק הדין ונרשם על גבי טופס אחד, ומופיעים בו תאריכים שונים וסתורים.

חותמת הרשותה על כנה תגרום לmboksh לעיוות דין. כתוב האישום הקודם הוליך כתוב אישום חדש, המבוסס רק על הודאותו בכתב האישום הקודם.

המשיבה מתנגדת לבקשתה. מדובר בבקשתה להארכת موعد על הכרעת דין מיום 28.4.11 היינו כ- 6 שנים עובר להגשת התביעה. לשיטתה, דין טענת המבקש כי הבין את משמעות ההחלטה רק לאחר מינוי סגנור להידוחות, ولو מהטעם שלכל המאוחר במהלך חודש 1/14, فعل המבקש לבטל תוספת הפיגורים על הקנס שצבר לחובתו, וזאת באמצעות הגשת בקשה מגובה בתצהיר שנערך בשפה העברית ונחתם ע"י עוז.

המשיבה מפנה להחלטה שניתנה ע"י בית משפט זה (כב' השופטת א. הלמן) בע"פ 26532-03-15 **בטעיש נ' הוועדה המקומית לתכנון ובניה מעלה חרמון (29.4.15)** (להלן: **ענין בטעיש**), במסגרתו נדחתה בקשה דומה לבקשתה דנן, אשר אף הוגשה בידי ב"כ המבקש בהליך זה, ומדובר במקרה הטענות. יתרה מכך, מדובר במעשה בבקשתה לקיים משפט חוזר במסווה של בקשה להארכת מועד להגשת ערעור, בקשה שבבסיסה בקשה לחזרה מהודאה באצתלה של בקשה להתרוגhest ערעור, ועלתה ההשלה האפשרית של גזר הדין משנה 2011 על ההליך התלי ועומד.

אף לגפו של ענין דין הבקשתה להידוחות. מעין בפרוטוקול הדיונים שהתקיימו בעמ"ק 5032/05, עולה בבירור כי המבקש דבר לעניין, העלה את הטענה העובדתית שהוא כוון, הבין את משמעות ההליך והצליח לגיבש עם המשיבה הסדר טיעון שככל ענישה עם רכיבים ברורים. מכאן, שלא ניתן לטען כי כפирתו ניתנה מרצון ומתוך מודעות ואילו הודהתו לא. זאת ועוד, כאמור, המבקש פעל לבטל תוספת הפיגורים שצבר לחובתו עקב אי תשלום הקנס שהושת עליו במסגרת גזר הדין (לאחר שהוגשה בקשה להוצאה פקודה למאיסרו חלף הקנס).

לענין העדר הייצוג נתען כי המבקש לא עמדה זכות שימונה לו סניגור צבורי בהליך הראשון, ולא הופרה זכות זו או כל זכות אחרת שקמה לו. אף לא ניתן לקבל את הטענה כי יש לבטל את פסק הדין בשל הפגמים הצורנים שנפלו בפרוטוקול הדיון (בשני ההקשרים האחרונים מפנה המשיבה לקביעות בענין בטעיש). עוד נתען, כי יש לדחות את הבקשה לנוכח הגשתה בחולוף זמן כה ממושך, ובנסיבות בהן המותב שדן בתיק ביןתיים הלך לעולמו, כך שלא ניתן להחזיר את התקיק לדין בפניו.

בשים לב לסייעו הערעור הנמוכים, ובהתחשב בזמן הממושך שחלף מאז גזר הדין, ואף שהמבקש לא היה מיוצג בהליך נושא הערעור, הרי שלא קיימת הצדקה למתן ארכה להגשת ערעור עליו.

בתשובה לתגובה טוען המבקש כי המשיבה איננה יכולה להתבסס על הקביעות בענין בטעיש, וזאת לאור ההבדלים בין המקרה שנדון שם לבין המקרה דנן. בענין בטעיש מדובר בהמי שהורשע פעמי אחר פעמי באזקיום צווי הריסה, שלא כמו בענין שבפניינו. בנוסף לכך ו בשונה מענין בטעיש, בעניינו הראה היחידה שקשורת את המבקש ל蹶וקען הינה גזר דין נושא הערעור.

המבקש הוסיף עוד כי הוא אינו הבעלים של המקركען וכי הבעלים הינו מר סלאח אלקיים, בהתאם לkazaיר מטעמו, שלצורך צירופו מבוקש להתרוגhest לבקשת צירוף ראייה נוספת. מכאן, הודהתו של המבקש הייתה הודהת שווה, ויש לאפשר לו להוכיח זאת.

עוד הוא טוען כי אין בבקשתה לבטל תוספת הפיגורים, אשר הוגשה לנוכח מצבו הכלכלי הקשה של המבקש ומבליו שיש

בכך מושם הودאה בעבירות שיוchosו לו, כדי להביא לדוחית בקשה.

דין והכרעה -

לאחר עיון בבקשת ותגובה, הגיעו למסקנה כי דין הבקשה להידוחות.

סמכותו של בית המשפט להאריך את המועד להגשת ערעור או בקשה רשות ערעור מצויה בסעיף 201 לחוק סדר הדין הפלילי. כידוע, בהליך פלילי לא נדרש "טעם מיוחד" לצורכי הארכת מועד,DOI בטעם ממשי המניח את הדעת "לצורך מתן ארכאה בפלילים לא נדרש מבקש הארכאה להציג "טעם מיוחד" (אמת המידה להארכת מועד בהליכים אזרחיים),DOI כי יבסס קיומו של "טעם ממשי המניח את הדעת". בהקשר זה ישוקל בית משפט, בין היתר, את משך האיחור; את ההצדקה הנטענת לאיחור; ואת סיכויו הLEGAL של ההליך העיקרי (ראו בש"פ 5988/06 נגר נ' מדינת ישראל [פורסם ב公报] (25.07.2006); בש"פ 6125/09 רבין נ' מדינת ישראל [פורסם ב公报] (11.08.2009)) (בש"פ 4144/16 פלוני נ' מדינת ישראל (23.6.2016)).

יחד עם זאת, נקבע כי **"על אף הגישה המוקלה בהשוואה להארכת מועד בהליכים אזרחיים, הכלל הוא שגם בהליכים פליליים יש להקפיד על קיום המועדים הנקבעים בדיון, ומילא הארכאת מועד לא תינתן בדבר שבשגרה"** (שם).

לענינו, אף שה המבקש מעלה טענות לעניין מועד מתן גזר דין (ולכן נדרש להלן), הרי שאין חולק כי גזר דין ניתן בשנת 2011, קרי שש שנים עברו להגשת בקשה זו. אין ספק כי מדובר בפרק זמן ממושך וחריג, המחייב על הבקשה ומחיב טעמים של ממש כדי להיעתר לה.

ה המבקש טוען כי האיחור הנזכר נבע מכך שלא הבין את תוכנו של גזר דין, בשל העובדה שהוא אינו דובר את השפה העברית, אינו יודע קרוא וכותב ותוכנו הובילו רק לאחרונה במסגרת ההליך השני, עת מונה לו סגנון מטעם הסינגורייה הציבורית.

לא מצאתי לקבל טענותיו אלה.

אכן, המבקש לא יוזג בידיעו ע"ז במסגרת ההליך נושא הבקשה. יחד עם זאת, אין בכך כדי ללמד על העדר הבנה של ההליך שונה, בוודאי שלא בשלב זה, ומספר טעמים אמנה לכך.

ראשית, במסגרת הדיון שהתקיים ביום 10.1.13, עת הוקרא ל המבקש כתב האישום, המבקש כפר בעבודות ואף נימק את כפירתו בטענה שאמו המנוחה היא זו שביצעה את עבודות הבניה. והוא אומר, אין עסקין בכפירה כללית בכתב האישום, אלא המבקש מנמק כפירתו על דרך העלתה טענה עובדתית עניינית, המתאימה לניסיבות כתב האישום. בהמשך, במסגרת הودאותו, אין מדובר בהודאה בלבד, אלא dazu שבאה במסגרת הסדר טיעון שגיבש עם נציגי המשטרה.

הסדר הטיעון כלל רכיבי ענישה ברורים, וכן צו הריסה לביצוע בתוך פרק זמן של 12 חודשים. המבוקש אינו מציע הסבר כלשהו מדוע לא הוסיף ועמד על כפирתו.

בצדק טעונה ב"כ המשיבה, כי אין המבוקש יכול לטען שכפирתו ניתנה מרצון ותוך הבנה ומודעות להליך שהתנהל נגדו, אך לא כך הדבר ביחס לחזרה מהכפירה ולהזדהה.

זאת ועוד, בחודש 1/14 השיב המבוקש לבקשת המשיבה להוציאת פקודת מסר חלף קנס (לאחר שהקנס לא שולם), באמצעות תגובה עניינית שנוסחה בשפה העברית ונתמכה בתצהיר שאושר ע"י עו"ד דובר ערבית, אף עטר לביטול **תוספת הפיגורים** שצבר נוכח מצבו הכלכלי הקשה. בראשית תגובתו ציין המבוקש כי הוא **"נשפט בתאריך 14/2/2011 ונגזר עליו בין היתר קנס בסך 5,000 ₪"**. בסע' 4 לתחביר שצורף לתגובה ציין המבוקש, כי ברכינו לשלם את הקנס אולם אין יכולתו לשלםו בתוספת הפיגור.

בתשובה לתגובה לבקשת דין טוען המבוקש, כי התגובה והבקשה האמורות הוגשו על רקע מצבו הכלכלי הקשה ואין בהן כדי להעיד על ידיעתו והבנתו את תוכן גזר הדין. טענתו האמורה הינה תמורה, בלשון המעתה, ומכל מקום לא ניתן לקבללה. מהתגובה שהוגשה לבית המשפט קמא עליה באופן ברור כי המבוקש ידע והבין את תוכן גזר הדין. גם כאן אין המבוקש מציע הסבר אחר לשלחו מודיע סבר כי עליו לשלם קנס, בלבד מהעובדה כי הבין שמדובר בעונש שנגזר עליו במסגרת אותו הליך. יתרה מכך, מהביטוי "בין היתר", בו ראה לשימוש בסע' 1 לתגובתו, עולה ברורות כי אף ידע על קיומו של צו ההရישה.

מכאן, שאיפלו היה מקום לשעות לטענות המבוקש ביחס להליך עצמו, הרי שהmbוקש היה מודע לרכיבי גזר הדין, לכל המאוחר בחודש 1/14, ואין בכך נימוק מניח דעת מודיע לא פעיל לביטולו, לכל הפחות במועד האמור.

גם לגופו של עניין סבורני כי סיכויי הערעור אינם גבוהים, ואף מטעם זה דין הבקשה להידוחות.

כאמור, המבוקש טוען לקיום של פגמים חמוריים, הן פרוצדוראליים והן מהותיים בגזר הדין, המצדיקים ביטולו.

אשר לטענתו בדבר המועדים השונים המופיעים על גבי פרוטוקול הדיון בו ניתן גזר דין (בគורתה נרשם התאריך 28.4.11, מעיל חתימתו של כב' השופט המנוח נדל ז"ל, נרשם התאריך 14.2.11, ובגוף גזר דין נרשם כי **"התשלום החל מיום 11/3/2011 ואילך"**), הרי שמדובר בפגם פרוצדוראלי בלבד, אשר לא נודעת לו כל משמעות של ממש. ראה בהקשר זה הדברים שנאמרו בעניין בטחיש, היפים גם לענייננו.

למעלה מן הצורך לציין, שמועד תחילת התשלומים בגין הקנס נרשם בכתב ידו של השופט המנוח, והוא מאוחר למועד שימושו מעיל חתימתו, כך שככל הנראה הטעות היחידה שנפלה בפרוטוקול הינה בתאריך שנשתל בគורתה הכרעת גזר הדין, ככל הנראה בגין שימוש בטופס מובנה. חיזוק לכך מצוי בבקשת המבוקש לביטול **תוספת הפיגורים** שם, ציין בעצמו כי גזר דין ניתן ביום 14.2.11.

גם את טענתו לפגם בהליך בשל אי מינוי סגנור יש לדחות. אין מדובר בהליך בו קיימת חובת מינוי סגנור. המשיבה לא

הודיעה אז על כוונתה לעונש מאסר בפועל, ובסיומו של יום בית המשפט לא גזר על המבוקש עונש צהה.

כך יש אף לדוחות את הטענה בדבר אי מינוי מתורגמן. כאמור, המבוקש כפר בעובדות כתוב האישום וידע לנמק את כפирתו, ובמהשך גיבש הסדר טיעון הכלול ענישה בעלת רכיבים ברורים. עובדות אלה לבדן מצביעות על כך שה מבוקש ניהל את עניינו תוך הבנת ההליך. יתרה מכך, אין במצבו תיעוד כי המבוקש העלה טענה בדבר אי ידיעתו את השפה העברית בפני בית המשפט, וחזקה על בית המשפט כי לו סבר שה מבוקש מתבקש בהבנת השפה היה ממנה לו מתורגמן (ראה עניין בטחיש). אף התנהלותו של המבוקש לאחר ההליך, באמצעות הגשת בקשה ותצהיר בשפה העברית שאינם כולן הצהרה בדבר אי הבנת ההליך או כי התצהיר תורגם לו על ידי בא כחו, מעלה כי יש לדוחות את הטענה.

מצאתי אף לדוחות את טענות המבוקש כי בית המשפט לא הסביר לו זכויותיו בהליך. מפרטוקול הדיון מיום 13.1.10 עולה כי כתוב האישום הוקרא באוזני המבוקש והלה כפר במיחסו לו, תוך נימוק הcpfira ע"י העלת טענה עובדתית ממין העניין. מהאמור עולה כי למבוקש הוסבירה זכותו להציג מפני המיחסו לו, ועובדת שניצל זכות זו. אין בעובדה שה מבוקש חזר בו לבסוף מכפирתו והודה, מעשה של יום ביום בהליכים מעין אלה, כדי להעיד על כך שזכויותו לא הושבו לו.

ה מבוקש מוסיף וטען כי נגרם לו עיות דין מעצם הרשותו, חרף כפירתו לפי שאין לו זיקה כלשהו למקראין. ל מבוקש, כך לטעמו, נגרם עיות דין בכך שלא ניתן לו האפשרות להוכיח טעنته זו, וכפועל יוצא מהתנהל נגדו ביום הлик פלילי בגין אי קיום צו שיפוטי אשר מבוסס אך ורק על הודהתו.

עיוון בפרטוקולי הדיון מעלה כי המבוקש לא העלה טענה לעניין הבעלות או ההחזקה במקראין. כל שנטען היה כי מי שביצעה את עבודות הבניה הינה אמו המנוחה ולא הוא. כבר מטעם זה אין מקום לקבל טעنته זו. יתרה מזה, טעنته דאז אף אינה עומדת בסתרה לטענתו כתעט, כי אחר שם סלאח אלקיים הוא הבעלים של המקראין. אפילו היה מקום לקבל צו אותו אחר הין הבעלים, הרי שכך שמצינית המשיבה בתגובהה, מעגל האחראים לעבירה לפי סע' 204 (א) לחוק הינו רחב ככל גם את המשתמשים בפועל, ובפי המבוקש אין טענה כלשהו בעניין זה.

אשר על כן, בהיעדר צידוק לאיחור הניכר בהגשת הבקשה והערעור ובשים לב לsicci הערעור הנמוכים, דין הבקשה להידחות.

ניתנה היום, י"ד איר תשע"ח, 29 אפריל 2018, בהיעדר
הצדדים.